

Bedömning av amatörbyggt fordon, ombyggt fordon, ändrat fordon samt uppbyggt fordon

version 20150501

Denna PM är framtaget som resultat av fordonshobbymötena mellan Transportstyrelsen, Motorhistoriska Riksförbundet (MHRF), Sveriges Motorcyklister (SMC), Sveriges Fordonsbyggares Riksorganisation (SFRO) och besiktningsorganen.

Syftet med PM är att förtydliga bedömningar och klassningar för olika typer av fordon, amatörbyggt, ombyggt och ändrat fordon.

BIL

Amatörbyggt fordon

Definitionen i TSFS 2013:63 (konsoliderad version av VVFS 2003:22) säger:

Fordon som tillverkats av enskild person för eget bruk eller fordon som ändrats av enskild person för eget bruk i större omfattning än vad som avses med ombyggt fordon enligt definition (ovan). Med amatörbyggt fordon avses inte fordon som från tillverkaren levereras helt eller delvis i byggsats och som därefter monteras ihop av enskild person för eget bruk.

Trots denna definition är fordon som levereras delvis i byggsats ändå att betrakta som amatörbyggt fordon, under förutsättning:

- Att byggaren själv skaffar en betydande andel mekaniska komponenter, som motor, växellåda, slutväxel, bromssystem
- Att erforderliga förändringar (för att delar ska passa/funktionera, och/eller för att fordonet ska uppfylla gällande krav) genomförts av byggaren eller genom byggarens försorg där byggaren är ansvarig för arbetet

Anledningarna till att dessa fordon ska betraktas som amatörbyggen är:

- Att det visat sig att det normalt sett krävs betydande anpassningar och därmed arbetsinsats av byggaren för att fordonen ska fungera och/eller klara gällande krav
- Att det ska vara praktiskt genomförbart att registrera denna typ av byggen i Sverige
- Att dessa byggen i praktiken inte konkurrerar med serieproducerade fordon

Som amatörbyggt fordon betraktas också ombyggt fordon som modifierats mer än vad definitionen av ombyggt fordon säger. Se "lathund" nedan.

Ombyggt fordon

Definitionen i TSFS 2013:63 (konsoliderad version av VVFS 2003:22) säger:

Serietillverkat fordon som tidigare har tagits i bruk och med utgångspunkt från den ursprungliga stommen och karosseriet ändrats av enskild person för eget bruk i sådan omfattning att tidigare egenskaper eller prestanda i större grad förändrats.

Ursprungsfordonets grundkonstruktion ska utan svårighet kunna igenkännas trots de utförda ändringarna.

Följande större ombyggnader omfattas var för sig av definitionen:

1. Fram- och bakaxel med hjulupphängning utbytts eller
2. större del av stomme eller karosseri utbytts eller ändrats

Följande ombyggnader omfattas av definitionen först i kombination med ytterligare definierad ombyggnad:

1. Styrinrättning med rattaxel utbytts,
2. motor med kraftöverföring utbytts eller
3. bromssystem utbytts

Fordon med chassi byggt på ram eller bärande bottenplatta och vars ursprungliga karosseri bytts ut mot annat karosseri anses också som ombyggt fordon under förutsättning att chassit med avseende på bl.a. axelavstånd, hjulupphängning och motoreffekt i allt väsentligt är oförändrat.

Med "utbytts" menas att komponenterna ska ha bytts ut mot komponenter som på något sätt har annan funktion eller prestanda. Normalt sett betyder det andra fysiska dimensioner men delarna kan trots det i vissa fall passa i samma fästpunkter och komma från samma tillverkare. Det viktiga är att de förändrar fordonets prestanda eller egenskaper.

Det bör vara noga specificerat i SFRO:s intyg vilka delar som är utbytta och på vilket sätt prestanda/egenskaper har förändrats!

Uppbyggt fordon

Definition TSFS 2010:89

1 § Ett fordon som är uppbyggt av delar från samma eller olika exemplar av fordon får vid registreringsbesiktning åsättas den årsmodell som motsvarande serietillverkat fordon har under förutsättning att

1. de delar som använts till största delen härstammar från fordon av motsvarande årsmodell,
2. fordonet så långt det är möjligt överensstämmer med motsvarande serietillverkat fordon av den årsmodell som åsätts,
3. det gäller ett så kallat samlarfordon som satts samman för att huvudsakligen användas vid utställning, veteranbilsrally eller liknande och som kan antas komma att brukas i trafik endast i mindre utsträckning, och årtalet i årsmodellbeteckningen är 25 år eller äldre.

Not till lydelsen ovan

Med uppbyggt avses såväl fordon som under sin bruksperiod byggts upp, som fordon som byggs upp idag.

Exempel på fordonskategorier och klassning

Fordon byggt på ram	Fordon med självbärande kaross
Ändrat fordon	
Byte till annat karosseri (samma material) av original utförande för årsmodellen, chassit oförändrat.	Byte till annat karosseri/byte karosspaneler av original utförande och typ (täckt, öppet etc.) för årsmodellen om det inte innebär förändringar av den bärande strukturen (speciellt stomme, dörrlås, krockskydd/kollisionsegenskaper oförändrade)
Byte till annan modell av karosseri (samma material) av original utförande (original eller replika/reservdel) för årsmodellen, byte av fjädrande element på bil inom fordonets ursprungliga variation.	
Taksänkning	
Ändring av original kaross (till pickup, cabriolet etc.)	
<p>Byte till annan drivlina av original utförande för årsmodellen (eller inom modellens produktionstid)</p> <p>Förutsätter att fordonet i allt väsentligt efter ändringen motsvarar seriemässigt utförande, dvs förstärkningar, bromsar etc. motsvarande modellen drivlinan kommer från.</p> <p>Ram och kaross ska i övrigt vara oförändrad för att klassas som "ändrat".</p>	

Fordon byggt på ram		Fordon med självbärande kaross
Ombyggt fordon		
Byte till annan modell av karosseri av original utförande (original eller replika/reservdel) för årsmodellen, byte av bromssystem.		Taksänkning även då detta kombineras exempelvis med motorbyte.
Byte till annat karosseri av icke original typ, typiskt för perioden även då detta kombineras med byte av drivlina och bromssystem (oavsett fordonsslag dvs personbil eller lastbil etc.), ram i huvudsak oförändrad: Nya infästningar för kaross, axlar, motor tillåts, samt även så kallat frontklipp. Originalram skall med lätthet visuellt kunna identifieras.		Större ändring av kaross (förlängning, kortning, cabriolet, pickup).
Byte till annat karosseri av original utförande (original eller replika/reservdel) för årsmodellen, byte av drivlina och bromssystem.		Ändring av antal dörrar genom ombyggnad (flytt av B/C-stolpe).
Byte av fram- och bakaxel med hjulupphängning, byte av bromssystem och drivlina (original kaross), ram i huvudsak oförändrad: Nya infästningar för kaross, axlar, motor tillåts, samt även så kallat frontklipp. Originalram skall med lätthet visuellt kunna identifieras. Kaross får ändras genom ombyggnad.		Byte av de flesta karosspaneler (skärmar, dörrar, huv/luckor, tak), till exempel till glasfiberarmerad plast. (kräver då också förändringar i stomme).
		Byte av motor, växellåda, bakaxel/slutväxel samt hela bromssystemet – komponenter med väsentligen förändrad prestanda.
Ändring från drift med förbränningsmotor till drift med elmotor. Även när eventuell förbränningsmotor (hybrid) finns kvar.		
Ändring från fram- till bakhjulsdrift (eller vice versa), ändring från fyr- till tvåhjulsdrift (eller vice versa) då större ingrepp i stomme krävs. Övriga kriterier för klassificering som ombyggt fordon skall vara uppfyllda.		

Fordon byggt på ram	Fordon med självbärande kaross
Amatörbyggt fordon	
Fordon byggt på nyproducerad ram (av enskild person för eget bruk enligt definition) eller genom byggarens försorg där byggaren är ansvarig för arbetet.	Byte av så stor del av stomme/karosseri då så omfattande förändringar av den bärande strukturen krävs att grundkonstruktionen inte längre känns igen (exempel; 1960-tals kaross med "bottenplatta" från 1990-tals bil).
	Fordon byggt på nyproducerad reprojektor med komponenter som inte motsvarar seriemässigt utförande (drivlina, hjulupphängningar, bromsar, styrning).
Fordon av byggsatskaraktär där byggaren har specificerat och införskaffat en betydande andel mekaniska komponenter, som motor, växellåda, slutväxel, bromssystem, och där betydande anpassningar gjorts.	
Ändring av motorplacering (till exempel frontmotor till mittmotor).	

Fordon byggt på ram	Fordon med självbärande kaross
Uppbyggt fordon	
<p>Samlarfordon motsvarande seriemässigt utförande uppbyggt av delar från samma eller olika exemplar av fordon med befintlig känd identitet. Åsätts årsmodell motsvarande serietillverkat fordon.</p>	
<p>Fordon av byggsatskaraktär där byggaren endast följt bygganvisning och alla komponenter är införskaffade från byggsatsleverantören eller helt enligt byggsatsleverantörens specifikation, och där inga betydande anpassningar gjorts.</p>	